

G E V O N D E N V O O R W E R P E N

Zat

JACQUELINE VETH/ ROC ID COLLEGE GOUDA

In de lessen van het Koptraject (een kop op het Alfatraject naar Inburgering, ROC ID College Gouda) wordt onder andere druk geoefend met de Toets Gesproken Nederlands en het spreken rond de voor het examen verplichte Cruciale Praktijksituaties.

De studenten zijn zeer gemotiveerd en weten dat het examen in aantocht is (begin volgend jaar). Zij willen graag meer 'goede zinnen' leren maken. Ze gaan dan ook steeds vaker zinnen uitproberen en durven voor de klas de geleerde stof te presenteren. Zij vragen naar de betekenis van woorden en uitdrukkingen die ze tegenkomen. Soms is het lastig om de juiste betekenis te begrijpen.

Zo stond Ahmed laatst tegen het einde van de les op en begon zijn tas in te pakken.

'Jacqueline, ik ben zat...'

'Oeps, dat is niet te hopen,' reageerde ik en ik vroeg aan de andere studenten wat 'ik ben zat' eigenlijk betekent. Het antwoord was unaniem: 'Klaar.'

Tja, en dan loop je als docent even dronken door het lokaal tot grote hilariteit van de studenten. En even later staat er op het bord:

Ik ben zat = Ik ben dronken.

Ik ben het zat = Ik heb er genoeg van.

Lachend vertrok de meute naar huis.

G E L E Z E N

'Non scolae, sed vitae discimus'

Bovenstaand citaat, dat zoveel betekent als 'Niet voor de school, maar voor het leven leren wij' is een motto dat terug te vinden is in het boek *Lezen, doe het maar* van Jos Ruijs. Het boek verscheen eind 2009, vier jaar na zijn overlijden, en geeft inzicht in de leesproblematiek van laaggeletterde volwassen NT1-leerders.

ALFA-nieuws las het boek en geeft u als lezer een korte weergave van de opbouw en inhoud ervan.

CHARLOTTE CANNEGIETER/ CENTRUM VOOR NASCHOLING, AMSTERDAM

Jos Ruijs begon zijn onderwijsloopbaan in een werkdorp in Den Bosch. Hij ontdekte daar al snel dat analfabetisme eerder sociaal dan genetisch bepaald was. Gemotiveerd door zijn ervaringen daar ging hij later lesgeven op de pabo. Halverwege de jaren zeventig werd hem gevraagd een methodiek te ontwikkelen voor het geven van lessen aan analfabeten. Dit inspireerde hem tot het ontwikkelen van zijn methodiek, waarin hij nieuwe opvattingen over lezen vanuit hersenonderzoek, de psycholinguïstiek en technieken uit de hulpverlening integreerde. Volgens Jos was het leren lezen en vooral schrijven alleen zinvol als het eraan bijdroeg mensen waardiger aan de maatschappij te laten deelnemen. Zonder emancipatie had het leren lezen of schrijven

volgens hem weinig zin. Jos was medeontwikkelaar van het urgentieprogramma Nederlands als moedertaal en de computerprogramma's *Alfabeter Lezen* en later *Alfabeter Schrijven*¹, waarbij hij verantwoordelijk was voor de inhoud en didactiek.

Jos begon in 1998 aan het boek in opdracht van het Vlaams Ondersteuningscentrum voor de Basiseducatie en het boek zou eind 1998 verschijnen. De werkzaamheden voor *Alfabeter Lezen* maakten dat het manuscript bleef liggen. Zijn dochters vonden het manuscript na zijn dood en Pieter de Graaf en Anita Middel, beiden medeontwikkelaars van *Alfabeter*, maakten het tot het boek *Lezen, doe het maar*.

Vrij naar: *Lezen, doe het maar*, pp. 4-7.